

ЖОВТЕНЬ 2025

Аксцент

**МЕЛОДІЇ, ЩО ЄДНАЮТЬ ПОКОЛІННЯ:
ДО 80-РІЧЧЯ ЗАСЛУЖЕНОГО
АКАДЕМІЧНОГО
ЗАКАРПАТСЬКОГО НАРОДНОГО ХОРУ**

**ТИТАН УКРАЇНСЬКОГО ХОРОВОГО
МИСТЕЦТВА:
ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
МИХАЙЛА КРЕЧКА**

**НАВЧАННЯ ЧИ ПІДРОБІТОК:
ЛАБІРИНТИ ВИБОРУ**

МЕЛОДІЇ, ЩО ЄДНАЮТЬ ПОКОЛІННЯ:

**до 80-річчя заслуженого академічного
Закарпатського народного хору**

У світі, де домінує масова культура, а діджитал-простір стирає унікальність, виникає питання: чи є місце для неповторних, не зіпсованих цивілізацією виявів ідентичності. На щастя, Підтвердженням цього є спостереження за тим, як з кожним роком зростає інтерес до народної пісні, танцю та традицій. Це не просто забаганка, а глибока потреба сучасної людини: віднайти свої корені, відчути зв'язок з предками та зрозуміти власну ідентичність.

Де ж може сучасна людина доторкнутися до цього безцінного скарбу. Насамперед, у звичайних, буденних речах. Це може бути вишивка на сорочці, що розповідає історію поколінь; глиняна миска, що зберігає тепло рук майстра; сплетений вінок, що символізує весняне оновлення. Дотик до цих речей – це дотик до нашої пам'яті. Але найповніше зануритися у скарбницю культури предків можна через музику, мистецтво.

Мешканці й гості Закарпаття мають чудову нагоду прилучитися до фольклорних джерел завдяки заслуженому академічному Закарпатському народному хору. Цього року колектив відзначає свій славний 80-річний ювілей.

Хор був створений у 1945 році, коли після лихоліть війни український народ прагнув відродження духовних цінностей. Першим художнім керівником став Микола Добродєєв, згодом справу продовжив Петро Милославський, який розширив репертуар та організував перші великі гастролі. Вагомим етапом професійного зростання колективу став період керівництва Михайла Кречка (1954–1969), коли хор здобув славу в Україні та за її межами. Наступними керівниками були Микола Попенко (1969–1986), Орест Щербатий (1986–1992), Петро Сокач (1992–1997), Зеновій Корінець (1997–

Старий склад Заслуженого академічного Закарпатського народного хору. Середина 20 ст.

На фото: П.Милославський, М.Кречко, М.Попенко, П.Сокач, З.Корінець, М.Вігула, Н.Петій-Потанчук

*Гастролі Закарпатського народного хору
в Італії*

За вісім десятиліть хор створив сотні вокально-хорових і танцювальних номерів. У його репертуарі українські народні пісні («Діброво, темний гаю», «Ой на горі два дубки», «Пливе качур по Тисині»), лемківські й бойківські співанки, а також твори національних спільнот Закарпаття – угорців, словаків, румунів, ромів та євреїв. Особливу славу здобули танцювальні постановки «Гуцулка», «Лемківські танці», «Угорський чардаш», «Закарпатська полька» – яскраві, динамічні, сповнені народного колориту.

2002), Михайло Вігула (2002–2006). З 2006 року колектив очолює заслужена працівниця культури України Наталія Петій-Потапчук. Її енергія та новаторство поєднуються з глибоким шануванням традицій, завдяки чому хор активно гастролює, оновлює програму й водночас береже автентичність народного мистецтва.

Закарпатський народний хор у Хорватії

Серед видатних солістів, які увійшли в історію хору, – Марія Зубанич, Петро Матій, Іван Мацинський, Олександр Славичко, Марія Маковій, Клара Лабик та ін. Їхні голоси й сьогодні звучать у пам'яті шанувальників, нагадуючи про велич колективу.

Закарпатський хор успішно виступав у Польщі, Чехії, Словаччині, Угорщині, Німеччині, Франції, Канаді, Японії та багатьох інших країнах, що підтверджує його статус мистецького бренду краю.

У рамках ювілейних заходів хор нещодавно завітав до Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Задора, де провів творчу презентацію для студентів та викладачів. Перед молоддю виступила художня керівниця і диригентка хору Наталія Петій-Потапчук, яка розповіла про історію та сучасні здобутки колективу, численні гастролі у країнах Європи, Північної Америки та Азії. Окремі учасниці хору продемонстрували вокальну майстерність, виконавши народні пісні та представивши унікальний репертуар, що поєднує традиції різних етнічних груп Закарпаття.

Зустріч з представниками Закарпатського академічного народного хору

Зустріч була живим діалогом поколінь: студенти отримали можливість дізнатися про закулісне життя великого мистецького колективу, поставити запитання й доторкнутися до багатогранної спадщини, яку хор береже вже кілька десятиліть. Ця зустріч стала підтвердженням того, що культура надихає та виховує нові покоління, а хор – це не лише професійна сцена, а й школа духовності та любові до рідної землі. Колектив продовжує плекати традиції, передавати їх молодому поколінню і водночас відкривати нові горизонти мистецтва, доводячи, що справжня творчість не знає меж.

29 лютого Закарпатський народний хор презентує концертну програму «Загуди ми, гудаченьку»

Ювілей заслуженого академічного Закарпатського народного хору вимірюється не лише роками, а й незліченними голосами, що сплелися в єдину мелодію, танцями, що відлунюють історію, і серцями, що б'ються в унісон. Кожен виступ, кожна нота, кожен голос хору – це підтвердження того, що культура здатна не лише зберігати пам'ять, а й формувати духовний фундамент нації.

Нехай мелодія хору звучить ще вісімдесят, сто і більше років, надихаючи, єднаючи і окрилюючи всіх, хто любить Україну та її неповторну

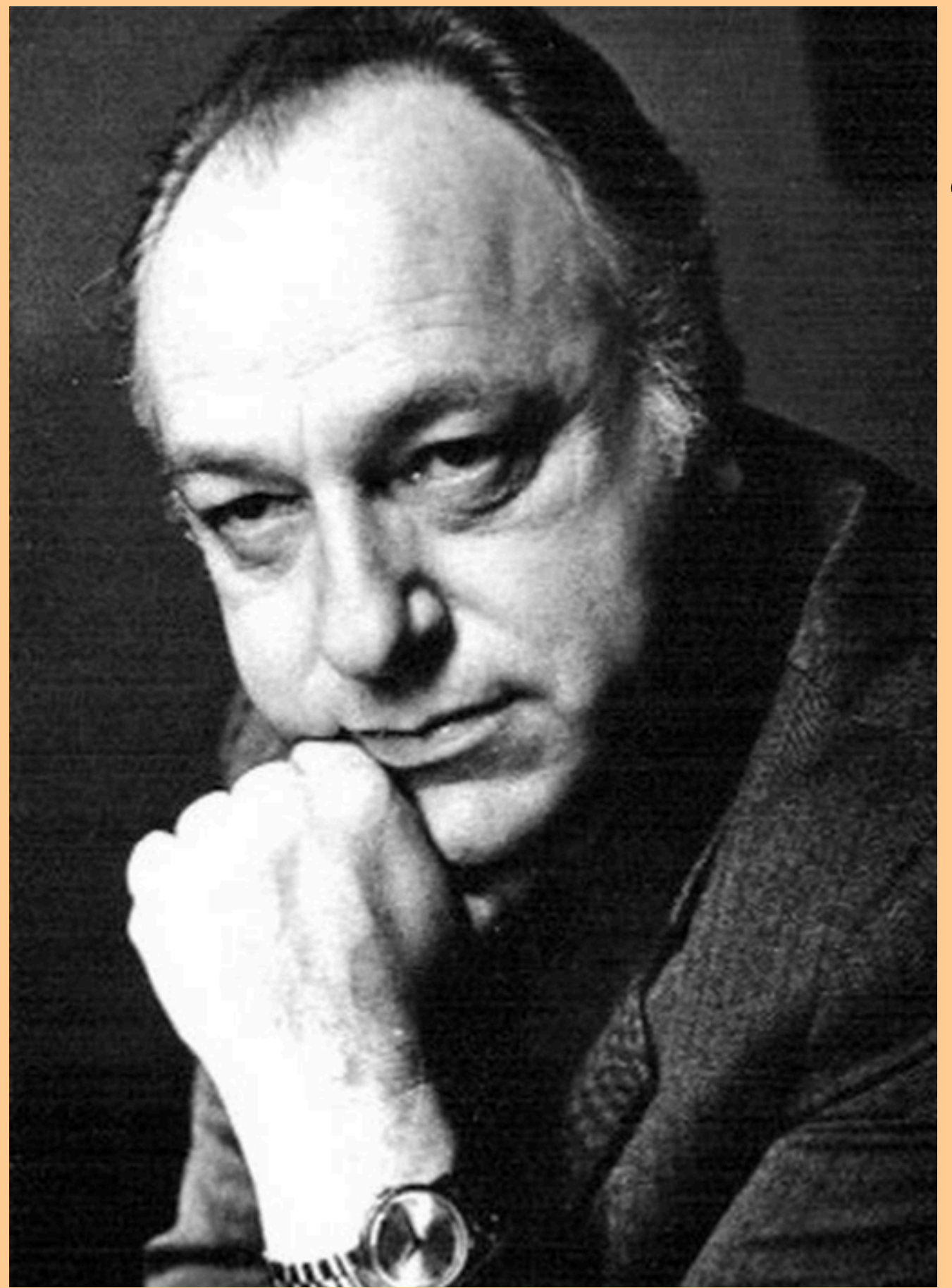
культуру. Бо голос Закарпатського народного хору – це голос нашої батьківщини, голос наших сердець і нашого часу.

Ангеліна Бурса

ТИТАН УКРАЇНСЬКОГО ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА: до 100-річчя від дня народження Михайла Кречка

Наш край багатий на таланти: у віковій симфонії багатонаціональних традицій, щоденної праці та мрій, народжуються титани – митці, чия творчість і праця виходить далеко за межі карпатських перевалів. Вересень 2025 р. на Закарпатті проходив під знаком Михайла Кречка, адже виповнилося 100 років від дня народження видатного диригента, педагога, музично-громадського діяча.

З ім'ям М.Кречка пов'язаний розквіт заслуженого Закарпатського народного хору. Коли він очолював Національну заслужену академічну хорову капелу України «Думка», вона стала відомою за кордоном. У 1983 р. музикант став одним із засновників єдиного в Украї-

ні професійного Дитячого музичного театру (нині – Київський муніципальний академічний театр опери та балету для дітей і юнацтва).

Як згадує донька Наталія Кречко: «Михайло Михайлович був людиною різнобічною. Крім диригування, він чудово грав на фортепіано,

створював музику, займався викладацькою роботою, писав музикознавчі праці, підготував декілька збірок українських народних пісень, які відшукав у фольклорних експедиціях. Досить часто йому доводилося займатися аранжуванням у вільний від основної роботи час».

Михайло Кречко активно пропагував українську музику, здійснював грандіозні постановки шедеврів світової класики, сприяв розвитку молодих композиторів. Як багаторічний ведучий у телепрограмі «Сонячні кларнети» митець спілкувався з широким загалом, знайомив гляда-

чів із різними українськими колективами, роз'яснював тонкощі виконавської інтерпретації, акцентував увагу глядачів на важливих моментах музичного мистецтва. Вся діяльність хормейстера була направлена на утвердження унікальностей значущості українського хорового досвіду.

Майже чверть століття Михайло Михайлович поєднував практичну хормейстерську діяльність із педагогічною у Київській консерваторії. У видатного митця був великий талант у вихованні майбутніх хорових диригентів. Серед відомих вихованців Маестро - Еміл Сокач, народний артист України, художній керівник і диригент хору «Cantus».

9 вересня мені поталанило побувати на концерті «Cantus'a» в Закарпатському художньому музеї імені Й. Бокшая, присвяченому ювілею видатного Маестро.

Концертна програма була дуже вдало продумана. Роз-

почався вечір духовною музикою М.Кречка. Музична інтерпретація псалма «Благослови, душе моя, Господа» вразила чистотою та внутрішньою силою, що дісталися глибини душі кожного присутнього у залі.

Підхопила цей благоговійний настрій частина з Літургії «Достойно є» Є.Станковича. Тропар вирізнявся особливою емоційною насиченістю, що відлунювала у сучасних гармоніях.

Кульмінацією концерту стала композиція Б.Лятошин-

ського «Тече вода в синє море» на слова Т.Шевченка – улюблений твір М.Кречка. У ньому поєдналися поетична глибина й музична драматичність. Виконання хору особливо зворушило зал, адже спонукало відчувати національну тугу автора, осмислити незворотність втрат, осягнути нескінченний плін життя та часу.

Порадував концерт і прем'єрою. Прозучав хоровий твір «Горить моє серце» М.Довганича на вірші Лесі Українки.

Загалом атмосфера концерту була урочистою і, водночас, душевною. Відрадно, що вдячні учні успішно продовжують справу Маестро в різних хорових колективах і високо несуть засади добра, щирості, любові та професіоналізму. Такі концерти – це не лише данина шани й пам'яті, це – живий, потужний голос, що лунає у хорах і серцях, нагадуючи нам про невичерпну силу рідної культури.

Софія Стегура

Навчання чи підробіток: лабіринти вибору

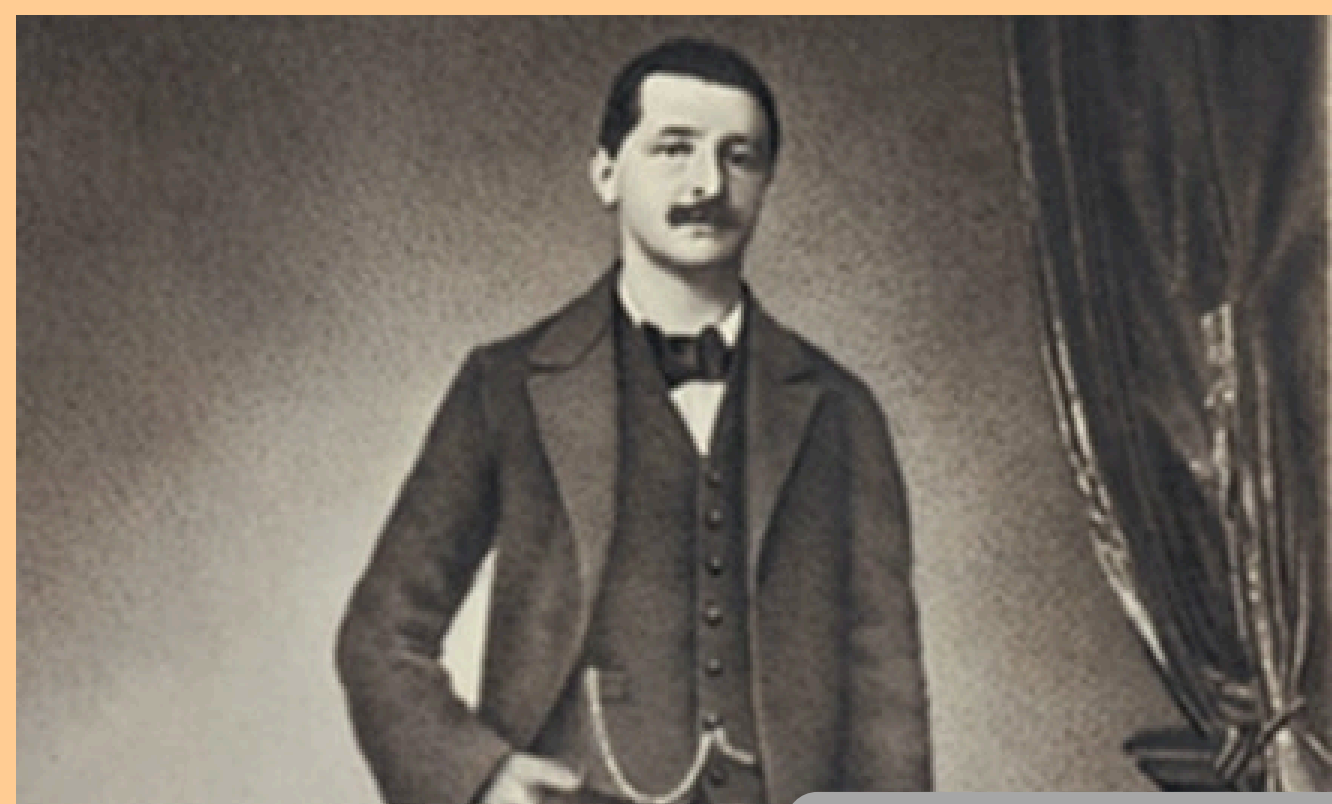
Напевно, кожна молода людина в період свого студентського життя зіштовхується з питаннями: як швидше стати самостійною; самотужки заробляти кошти чи надалі бути на утриманні батьків; як здобути додаткові фінанси на свої потреби та дозвілля?...

Відповідь, здається, очевидна – шукати роботу, яку можна буде поєднувати з навчанням. Однак, є певні нюанси, які змушують замислитись: а чи дійсно воно того варте?

У більшості студентів, котрі починають жити самостійно, на відстані від батьків, з'являється багато нових інтересів, а прагнення самоствердитися в новому соціумі потребує певної фінансової незалежності. У цій ситуації важливо зробити правильний вибір: який варіант підробітку оптимальний?

Історія дає нам безліч прикладів, коли юнак почав працювати з підліткового віку, що сприяло його професіональному становленню. Наприклад, відомий австрійський композитор Антон Брукнер з 10 років грав на органі під час Меси, а з 14 – працював помічником вчителя в школі й музикував на весіллях.

Антон Брукнер

Юний Людвіг ван Бетховен у 13 років був прийнятий клавесиністом до придворного оркестру, а вже через рік отримав посаду помічника органіста з постійною платнею.

Людвіг ван Бетховен

Вольфганг Амадей Моцарт у 17 років був прийнятий на посаду придворного музиканта у зальцбурзького архієпископа.

Вольфганг Амадей Моцарт

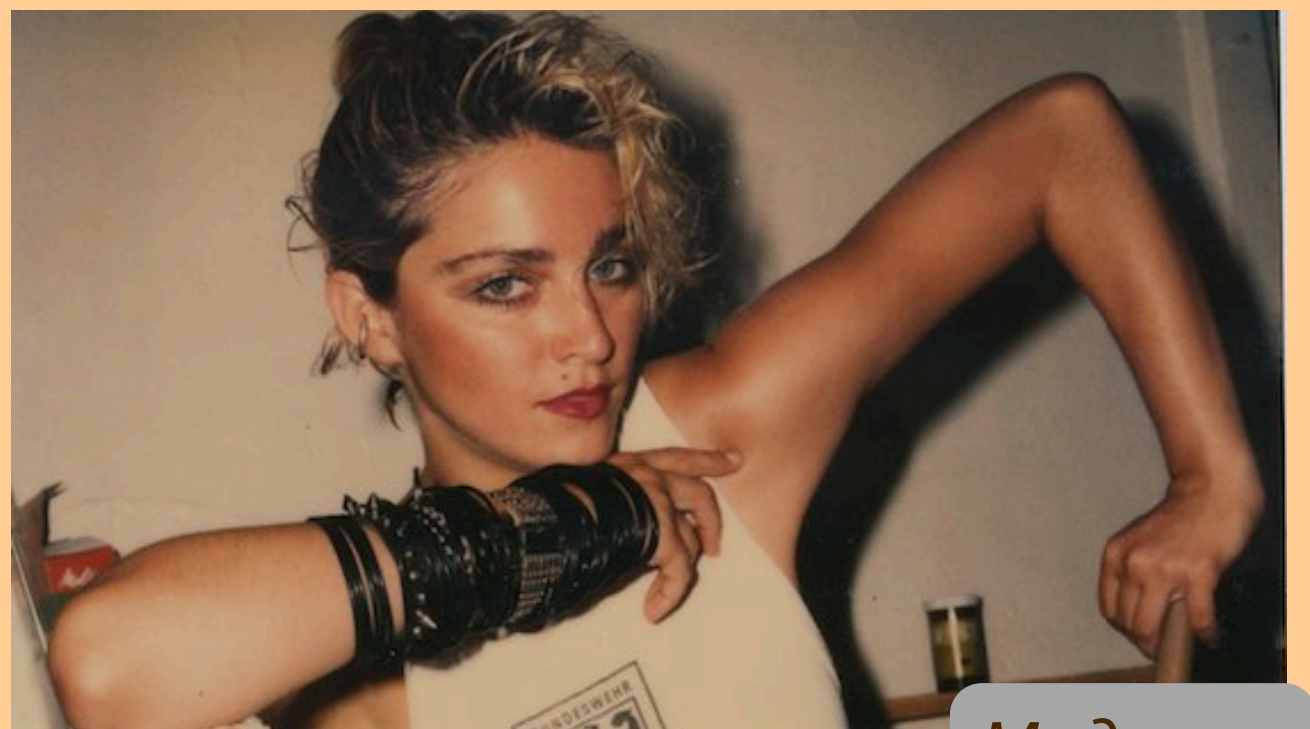
Канадський співак Джастін Бібер з 12 років працював вуличним музикантом, переспівував пісні знаменитих співаків, згодом записував це на відео та викладав їх на YouTube.

Це допомогло хлопцеві потрапити під опіку відомого продюсера і стрімко розвинуло його музичну кар'єру.

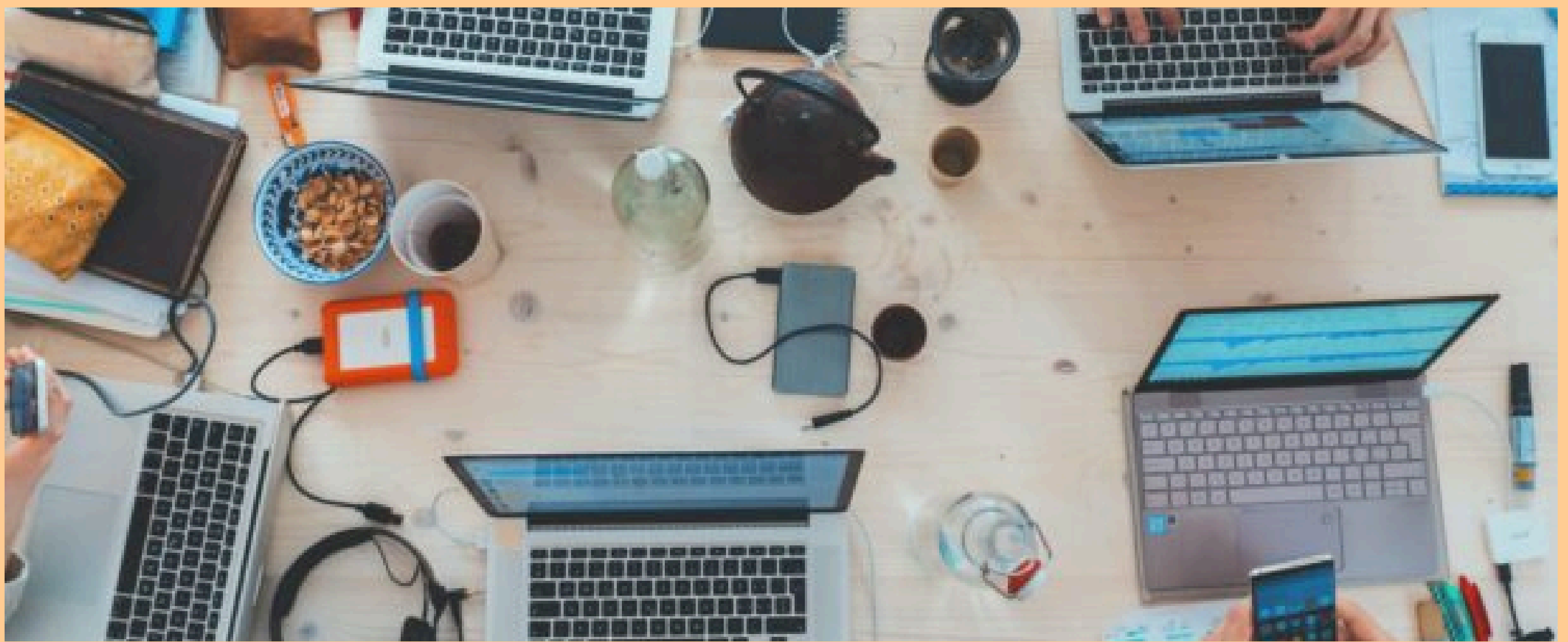

Джастін Бібер

Мадонна, перш ніж розпочати сольну кар'єру, в юності працювала касиром гардеробницею, була фотомоделлю та знімалася у низькобюджетних фільмах.

Мадонна

Отож, здається, рецепт успішного життя розгаданий: уроджені здібності, помножені на працьовитість і наполегливість, дають чудовий результат – блискучу кар'єру. Проте, це – лише вершина айсберга. Слід розібратися в надважливому питанні: що спонукало цих музикантів у юному віці приступити до праці. Відповідь далеко не втішна: – складні обставини життя: смерть чи важка хвороба годувальника сім'ї, фінансова скрута, бажання батьків якомога швидше «прилаштувати» своє чадо у житті. Хтозна, скільки через надто ранню «дорослість» розбилося юнацьких мрій,

скільки планів не було реалізовано, скільки знань не доотримано?...

Хтось може заперечити: це було колись, а нині життя стрімко змінилося й акселерація зачепила всі сфери життя людини. Сучасний ринок праці пропонує варіанти підробітку для молоді на будь-який смак – онлайн-робота (до прикладу, копірайтинг, SMM) та офлайн-робота (офіціантом, продавцем, промоутером, кур'єром і т.п.). Попри багатство варіантів ці пропозиції є недосяжними для студентів, позаяк здобувачі освіти прив'язані до обіду, після обіду або повний робочий день.

Наприклад, увесь мій день проходить у стінах коледжу, тому що музиканту потрібно надзвичайно багато практики: навчання грі на інструменті, участь у музичних колективах та концертній діяльності, і, звісно, не забуваймо про величезну кількість теорії. У такому випадку офлайн-робота здебільшого не підходить.

Я неодноразово намагалась знайти для себе який-небудь підробіток, шукала вакансії за фахом, але єдина пропозиція, яку я отримала – це касир-продавець.

Отже, переді мною постав вибір між успішністю в навчанні та досвідом роботи за касовим апаратом. Звичайно, для мене в пріоритеті залишається навчання, адже ґрунтовна освіта у майбутньому дасть мені можливість краще влаштуватися на роботу за фахом.

Здебільшого під час роботи студент зіштовхується з колосальною проблемою нестачі часу не тільки на зви-

чайні буденні речі: відпочинок, спілкування з друзями, хобі. Усі вони починають здаватись мрією. Працюючий студент дуже перевтомлюється, від чого можуть виникнути проблеми з психічним та фізичним здоров'ям. А основний мінус – це низька оплата праці або ризик потрапити до недоброчесного роботодавця.

Отже, хоч робота й допомагає молодій людині отримати важливий досвід, розвиває різні навички, вчить самостійності й відповідальності, слід розуміти, що поєднати навчання з роботою є доволі складним, оскільки якісна освіта потребує немалих зусиль і часу, якого часто бракує студенту.

Що радять студентам фахівці?

1. Якщо ви вже вирішили піти працювати, обирайте роботу з гнучким графіком, який дозволить вам адекватно розпланувати ваш день, щоб був час на здоровий сон і відпочинок.

2. Уважно перевіряйте роботодавця і умови праці, які він вам пропонує. Шукайте відгуки від знайомих, читайте закони, щоб вами не могли скористатися у своїх, не завжди добропорядних цілях.

3. Завжди пам'ятайте про баланс. Ніколи не ставте роботу вище від навчання: попрацювати ви завжди встигнете, а зараз у вас є можливість отримати безцінні знання.

Хочеться, щоб у нашій країні більше уваги приділяли цій темі, допомагали з працевлаштуванням і підтримували молодь на такому важливому етапі життя. На даний мо-

мент єдине, що може отримати студент від держави – мізерна стипендія, тому доводиться шукати шляхи, щоб вижити і не втратити свій потенціал. Підробіток для студентів може бути чудовим стартом, але варто зважати на власні сили й не забувати, що головна інвестиція в цей період – це освіта.

Софія Оксіюк

Редакційна колегія

Тетяна РОСУЛ - головний редактор

Члени редколегії

Ангеліна БУРСА

Софія ОКСІЮК

Софія СТЕГУРА

Дизайн і верстка

Софії ОКСІЮК